

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**In Causa Religionis Miscellaneorum Libri Tres In Diuersos
Tractatus antea non æditos, ac diuersis temporibus,
locisq[ue] scriptos digesti**

Cochlaeus, Johannes

Ingolstadii, 1545

VD16 C 4328

III. Exhortatio Io. Cochlaei, ad Principes Ro. Imperij Co[n]tra Nefarios
conatus Lutheri, Scripta Francfordiae. Anno 1522.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29563

MISCELLANEO RVM LIBRI PRIMI TRA.

Status Tertius.

EXHORTATIO IOAN. COCHLAEI
ad Principes sacri Ro. Imperij Contra nefarios
conatus Lutheri.

Quantū ma
li timendum
nobis à Lu
thero.

Math. 24.

Ogit me & rerum indignitas & religionis
Patriæq; periculum, Reuer. Patres atq; Il
lustrissimi Principes, uel inuitū ac alijs stu
dijs mancipatū, ad Imperialē hunc coetū
uestrū, uerba tandem facere, non sane, ut
uos mea uerba, sed ut rem ipsam cōsydere
tis, Quapropter simplicissime ac breuissime, absq; omni uer
borū pompa, pponā id quod res est, ne occupationibus ue
stris, multo maximis atq; grauissimis, obstrepam intēpesti
uius. Summa igit huius inconditi ad gloriosum hūc Ro.
Imperij Senatū, sermonis mei est Lutherus, uir ingeniosus
quidē & eruditus, sed ijs bonis suis non utens nisi ad malū,
Est em̄ usq; adeo temeritate audax, impetuq; animi p̄ceps,
ut nisi furor eius cohibeatur autoritate publica, in p̄cipi
tium daturus sit propediemsecum uniuersam (quod Deus
auertat) Germaniam. Quid em̄ aliud ab homine penitus de
sperato expectetis? Quoties nobis imprecā extremū diem
ultimūq; Christi iudiciū? Quid aut unq; fuit aut grauius aut
horribilius mūdo q̄ dies illa est futura? Erit em̄ tunc (inquit
ipse Saluator noster) tribulatio magna, qualis non fuit ab
initio mundi usq; modo, neq; fiet. Quid igitur boni aut p̄
sumi aut sperari potest de illo, qui tempus tantæ tribulatio
nis

nis tam sedulo nobis exoptat? Videt miser, se ad extrema per furiosa & impia scripta sua redactum, At ne pereat solus, uellet omnia rapi secum, uellet adesse Turcas, uellet illucescere magnum diem domini. Gaudium. n. est miseris, multos habere socios in pœnis. Quapropter, abiecto iam omni pudore, plenis uelis uehitur præceptis & amens ad omnem impietatem, atq; adeo ad interitum totius generis humani. Scit. n. homo callidus, et in sacris literis maligno studio exercitatus, nihil esse mortalibus magis noxium & exisiale, q̄ neglectum religionis, Vt igitur maxime nobis Deū reddat iratum, totis uiribus nunc publice suadet, ut omnem penitus Maiorum nostrorum religionem aboleamus.

Sic. n. loquitur in nouissimo nuper ædito contra Missam libro. Apparet (inquit) super quod fundamentum, Episcopatus, Collegia, Monasteria, Tempa, Sacella, Altaria, & uniuersum regnum hoc sacerdotale Papisticæ Ecclesiæ sit ædificatū. Nonne omnia super Missarum sacrificia sunt ædificata? Hoc est, super Idolatriam pessimam omnium, super mendacia impurissima, super abusum Eucharistiæ peruersissimum, super infedilitatem plusq̄ gentilem. Heccine scripta, Christiani Principes & Episcopi, in terris uestris populis uestris libere uendantur? Utinam uerba ista protulisset Arrius aut Nestorius, Pelagiusue, aut Donatus, pro paucis & subtilibus, illis dogmatis suis, quibus Orthodoxæ fidei multis annis, immo & sæculis aliquot, molestiæ plurimum intulerunt pestilentes illi Hæretici, Nemo profecto Principum Christianorum illis temporibus fuisset, qui tam absurda contra omnem religionem dogmata (qualia nunc omnibus in angulis, per omnem prope Germaniam, impio & plausu & cachinno, uendantur, leguntur, recitantur) impune uel ædi uel circumferri permisisset, uel ad unum diem.

Verba Lutheri contra totam religionem nostram.

Calumnia
in Sponsam
Christi.

Quid obsecro crudelius contra nos proferre posset immanissimus hostis noster Turca? Si, n. super idolatriam (ut uult Lutherus) edificata sunt, Tempa, Sacella, Altaria, Monasteria, Collegia, & reliqua id genus religionis nostrae ornamenta, expiationes, ministeria, studia, cultus, professiones, & ritus, Cur non omnia ista semel reijcimus & damnamus, ut in Bohemicas cryptas atq; in Chaos Hussiticum, omnem sponsae Christi ornatum, amictusq; uarietatem (de qua & in Canticis & in Psalmis magnificis laudibus Regina Ecclesia predicatur) impie ac barbarice conuertamus. Si, n. diruamus omnia templa, Sacella, & altaria, Si rursus laicos fieri cogamus (sicut ante susceptos ordines fuerunt) Episcopos, presbyteros, Diacones & reliquum Clerum, Si Monasticum habitum abijcere compellamus Monachos & Moniales, dirutis omnibus Monasterijs, Quid obsecro reliquum nobis erit, in quo uel umbra alicuius religionis cultusq; diuini appareat?

Immanior
contra reli-
gionem nos-
tram Luthe-
rus q̄ Turca.

Non uult Lutherus amplius celebrari Missas, non decantari horas Canonicas, Non uigilias, aut Matutinas, non festa Sanctorum, non exequias mortuorum, non anniuersaria, non ieiunia quadragesimae, non opera poenitentiae, non peregrinationes fieri, Quid per Deum immortalem grauius in religionem nostram statuere posset uictor (quod Deus auertat) barbarissimus Turca? Quis unquam Paganorum sic alienus fuit, ut est Lutherus, ab omni laude & cultu diuino? Aut quae unquam aut usquam natio fuit tam barbarae, que nulla penitus sacella, nullosque sacerdotas haberet? At uobis, ne habeatis, legem scribit (si Dijs placet) Lutherus.

Luth. abrogat omnes
Leges ho-
minum.

Consyderate quae so quam egregia sint huius noui prophetae instituta, cum pro Republica, tum pro religione, Primum

mum abrogat omnes leges tam sæculares quàm Ecclesiasticas. Hæc. n. sunt uerba eius in Captiuitate Babylonica: Hoc (inquit) scio, nullam rempublicam legibus foeliciter administrari. Si. n. prudens fuerit magistratus, ductu naturæ omnia foeliciter administrabit quàm legibus. Si prudens non fuerit, legibus nihil promouebit nisi malum. Et post pauca. Ut nulla (inquit) remedij spes sit, nisi reuocato libertatis Euangelio, secundum ipsum, extinctis semel omnibus omnium hominum legibus, omnia iudicemus & regamus, Amen. His haud dissimilia scripsit & in alijs opusculis atque ut plebem commodius in rebellionem seditionemque concitaret, quæ nunc, simulata modestia, plebi, uim clero per se, absque principum iussu, inferre, dissuadeat, Teutonice quoque in eandem sententiam plerumque scripsit, cum alias, tum uero apertissime in eo sermone, quem de nouo Testamento, id est, de missa inscripsit. Deinde uisipendit sacrum Imperium Romanum, cum alias plerumque, tum uero manifestissime in paruulo illo libello, quem adiecit, uelut appendicem, ad eum librum, quem Teutonice scripserat ad Nobilitatem Germaniæ. Sed & latine nuper in Ambrosium Catharinum scribens, ita dicit, Papæ tyrannis mox cœpit inclinante imperio Ro. Sed & de Ro. imperio, & in Ro. imperio nata est, eique in suo loco successit, Translatum est autem ad Germanos (inquit) Ro. Imperij uocabulum, cum res iam nulla Imperij amplius esset. Et rursus. Nonne hac (inquit) Hidoth suarum efficaciam, Imperium nouum Romanum erexit, transferens illud à Græcis (ut dicit) ad Germanos. Quod inter cætera opera Antichristi uel principale & maximum portentum est. Tertio, dum singulos defectus ad Nobilitatem scribens, commemorat, sola uidetur contra Merlatrociniã tacite commendare, Egregius nimirum legislator,

Calumniæ
 Luth. cõtra
 Ro. Imperiũ

Verba Lut.
 contra Merlatrociniã

tor,

Exhortatio Ioh. Coc.

tor, qui Mercatores repræhendit, raptores tacite commenda-
dat. Ait. n. Existimo, etiam si Papa intolerabilibus exactio-
nibus suis nos non spoliaret, tamen nimis ac nimis adhuc
pateremur ab occultis raptoribus, serici scilicet & holoserici
institoribus, Repræhendit sane negociationes maximas
quasq; quibus utiq; creuit ad magnas opes Germania, quod
militacile credet, quisquis præsentem patriæ nostræ statum
illi antiquo confert, quem Iulius Cæsar, Strabo, Mela, So-
linus, Plinius, præfertim uero Cor. Tacitus descripsit. Quã
præclaram igitur instituet nobis Cucullatus (immo excu-
cullatus iam) legislator iste Rempublicam, Qui scit (si ei
creditur) nullam Rempub. legibus foeliciter administrari,
qui ridet imperium uestrum, contemptim uocans nouum
Romanum, immo Imperij translationem à Græcis ad Ger-
manos factam, inter Antichristi opera, uel principale ac ma-
ximum ait esse portentum, Certe quisquis Principum ista
æquis auribus accipit, is parum mihi uidetur studiosus esse
aut Reipublicæ aut sacri Ro. Imperij, Quod à Carolo Ma-
gno ultra DCC. annos Germaniæ Principes summa cum
gloria tenuerunt, Quod et uos Principes Electores ante
biennium foelici auspicio, ambientibus in cassum multis ac
magnis Orbis terrarum Principibus ac Regibus, Impera-
tori nostro CAROLO V. fausta electione tradidistis.
At si merum esset (ut ait Lutherus) uocabulum, immo in-
ter Antichristi opera principale ac maximum portentum,
nonne ridicula nimis & inanis esset Imperij huius sacratis-
sima, cunctisq; Regibus ueneranda, Quin etiã Turcis Tarta-
risq; suspicienda, Maiestas? Quocirca prospiciendum uos
bis est, Illustrissimi Principes, ne nimia uestra patientia ma-
gnum tandem detrimentum patiatur Resp. & Imperium
uestrum, si diutius conuiueatis ad tot contumelias excucul-
lati

Contumeliæ
Luth. In
Ro. Imperiū

lati huius Apostatae. Certe si nos soli Germani, eiusmodi iniurias, opprobria & insultationes legeremus audiremusue minus mirarer uestra de patientia, Nunc uero, cum uir iste furiosus & desperatus, maxima & inaudita licentia, omnes & religionis & Imperij status suggillet, uellicet, cōturbet, labefaciet, irrideat, ac publice, non modo Teuthonice ad populos uestros, sed & latine ad exteras Nationes, & (quod dedecorosissimū est) ad Iudæos quoq; & reliquos infideles traducat.

Quid obsecro existimetis, cæteras Nationes de uestra tā diuturna patientia iudicare? Vereor equidem plurimos esse per omnē Italiā, Galliā, Hispaniā, Angliā, inferioremq; Germaniā, qui, ut legerint tot horrendas cōtundētiās, impietates, blasphemiasq; uiri huius, credant, omnes Germaniæ Episcopos esse sal infatuatū & euanidū, oēs Principes à fide Catholica defecisse, ac nihil prorsus religionis Christianæ in Saxonia superioriq; Germania superesse. Quis em̄ nō putet, facillimū uobis fore (uti est) & fuisse iam pridem, modo uelitis, unum hunc hominē, pauperem & Monachū, uel tollere de medio, uel saltem uinclis & carcere cohibere, atq; ad palinodiā adigere, ne contra Papā, omnēq; religionē nostrā tot abominabilia scandala egeret ad omnes populos & gentes terræ.

An uero sine ignominia totius Imperij combussit audacissimus iste fraterculus Vuittenbergæ in publico, circumstante cæterua suorū, uniuersum Ius Canonicū: Quo em̄ iure, probabitur luculentius Ro. Imperiū ad Germanos translatum esse? An uero Petrus & Paulus, Clemens, Anacletus Sixtus, Alexāder, Syluester, Hieronymus, Ambrosius, Augustinus, & reliqui id genus plurimi sancti Martyres doctores & Pontifices, Orthodoxa & Catholica dicta sua (quæ

Nimia Principum patientia.

Audax Lutheri facinus contra Ius Canonicū.

Exhortatio Io. Coch. ad Principes

in Decretis habentur quam plurima) ab hoc impuro et uesano Hæretico, nefarijs flammis intra fines Ro. Imperij tradita, patienter perpetuo ferent: Vereor equidē, Optimi Principes, ubi uiderint uos diutius ad eiusmodi iniurias uel conuenire uel torpescere, ne ipsi per extraneam gentem scelus hoc ultumeant prope diem.

Luth. Vuormaciam euocatus.

Quis enim non miretur, sceleratum hunc uirum, post factum istud, adhuc recens & calidum, sub publica fide, celsis oculis erectaq; ceruice, per multas urbes & populos, uentum esse à Vuittenberga Vuormaciam usq;, in conspectum tot Principum, Episcoporum, Cardinalium, atq; adeo Cæsaris quoq; ipsius: quo uultu, quibus moribus, qua pteruia, suā ibi pertinaciam asseruit, sacrisque Cōcilijs errorē, blasphemis faucibus ogganniendo, exprobrauit: Scimus profecto quā seuera, & plane Christianissimo maximeq; Catholico Principe digna, fuerit in eum Cæsaris nostri sententia, scimus quā graua sint in eum & latine & Teuthonice scripta Edicta magnoq; Cæsaris nostri sigillo cōmunita, scimus item quanta Clementia diligentiaq; multorum Principum Episcoporumq; & Doctorū ibidem sit monitus, Neq; defuit qui cum eo uelit uel ad extremū uitæ periculum, sub iudicibus à Cæsare Principibusq; designandis, sup erroribus eius disputare.

Acta Luth.

Sed quid obsecro profecimus: Erat nequissimus uir certus & de fide publica & de fauore plurimorū, sciebat uim sibi nullā ibi illatū iri, nec ignorabat quo sibi redeūdum foret, Quid mirum igit, si nec disputare nec reuocare quicquā uoluerit ibi honore superbissimus: Quid quod pteruissimereiecerit & futuri Concilij iudicium: Nonne ad summam totius Imperij iniuriam de ista & Clementia uestra & proteruia sua, sese pteruissimereiecerit, atq; libellos & Latine & Teuthonice super his ædidit: Legimus profecto eas literas, quas reuertens

uertens, ex itinere ad uos Frydbergi scriptas Teuthonice, re
tro Vuormaciam transmisit, legimus inquam, non quidem
manu eius scriptas, sed per Impressores continuo diuulgatas,
legimus autem non sine dolore & pudore, tam uersuti homi
nis & simulata & dissimulata uerba, quibus, & callidos irri
det, & simplicibus imponit, Primū, occulte gloriatur de sal
uo Cæsaris cōductu, Deinde audet se homo impudens eius
iactare Capellanium, à quo condemnatum se, ut hæreticum
non ignorabat. Tertio quam gloriose prædicat ibi suas imp
pijssimas doctrinas, tanquam Euangelicas: Quarto, quam
simulata modestia fingit se paratū ad reuocationem, si quis
Euangelicis aut propheticis scriptis dogmata ipsius conuin
cat, adeo, ut primus esse uelit, qui libros suos in ignem proij
ceret: Quod si uere non fictē, hoc dixit, Cur mox postea re
cusauit sub iudicibus disputare: Cur Cæsaris aliorūq; Prin
cipū cognitionē reuuit: Cur futuri Concilij determinatio
nem declinauit: Quisquis profecto uel istam eius Epistos
lam, uel latine ædita ipsius acta legerit, facile nimirum intel
liget hominis improbitatem, qua & triumphat uestra de
Clementia, & sua ad populum dogmata exinde cōmendat.

Nunquid uero postea modestiorem se præstitit; minime
sane, Nam tanta fuit proteruia, ut Cæsaris fœciali in
Frydburgo remiserit, priusquam domum rediret, Et contra
Cæsaris interdictum publice prædicauerit in itinere, Atq;
mox deinde ædiderit librum contra Papam, de uisione Da
nielis, famosissimū sane, omnisq; religionis nostre reprehen
suum, Et tanquā parum adhuc fecerit, ædiderit posthac Teu
thonicum libellum contra Parrhisienses Theologos, adeo
quidem scurrilem & maledicum, ut etiā mimum & scurrā
leuissimū uix pateremur, tanta scurrilitate, in quis ludicro,

Epistola Lu
the è Fryd
burgo mis
sa.

Proteruia
Luthe.

Exhortatio Io. Coch. ad Principes

bonis uiris obstrepere. Ad quantam uero barbariem impietatemq; & blasphemiam tendat omnis eius doctrina & intentio, in nouissimo nuper libro patefecit, quem hoc titulo (tam sane superbo q̄ impio) inscripsit, De abroganda Missa priuata, Martini Lutheri sententia. Ad eam enim iam mentis elationem processit, ut amplius non opinionem dici, sed sententiam protinus esse uelit, quicquid ipse pronunciet.

Quanta cōtra religionē barbaries.

Sed nolite quæso, sapientissimi atq; generosissimi Principes, existimare, ista à me dici, ex tetro in Lutherū liuore, potius quam ex sincero in patriā amore, Deum profecto, qui solus intuetur corda, testem inuoco, hæc à me candide dici omnia, nō ad suggillandum Lutherum, sed ad auertendam à patria nostra & iram diuinā & labem hæreticæ prauitatis eam præsertim, quæ usq; adeo & barbara est & irreligiosa. Quid enim barbarius aut irreligiosius dici aut pponi queat, quam in ciuitatibus prouincijsq; Christianorū nullas pmittere leges, neq; sæculares, neq; Canonicas: nullos ordinari Episcopos, nullos presbyteros, nullos omnino gradus Ecclesiasticos: nulla habere templa, nulla sacella, nulla altaria: nulla offerre sacrificia Deo immortalis: nullas celebrare missas, nullas decantare horas Canonicas, non Matutinas, non primas, non uesperas: Nullas dedicare Ecclesias, nulla habere sacra, nullas uenerari sanctorum reliquias, nullas admittere sanctorum uenerationes, nulla festa, nullas imagines: nō pulsare campanas, non cantare missas, nō uti sacro uestitu. Non agere dies festos, non solennes memorias B. uirginis aliorūq; sanctorū, non ullā exhibere speciē cultus diuini, nullam habere mortuorū curā, non exequias, nō anniuersaria, non preces Missarum: sed omnia miscere, oīa confundere, omnia perturbare, nullū habere discriminē ordinū, equalitatē
omni

omnibus inducere, hodie sacerdotem agere, cras iterum laicum fieri, Hodie esse Magistratum, cras priuatum: hodie Principem, cras rusticum, scilicet ita exigente libertate Lutheriana, quam uere Christianam uocat ipse. Heu cæcos & miseros nos omnes, si adhuc non uidemus & prospiciamus, quorsum tendat Lutherus.

Pensate, prudentissimi Principes, quod periculosum simul & dedecorosum sit uniuersæ Patriæ nostræ, huic uiro diuinius permittere scribendi libertatem, immo licentiam, tantique furoris ac desperationis habenas laxare, Nisi. n. primo quoque tempore, aut hominem conieceritis in uincula, aut omnibus saltem impressoribus scripta eius seuerissima executione interceperitis, audietis mox longe absurdiora, Nuper. n. cōplices eius Vuittenbergæ disputauerunt (uti scripsit mihi uir grauis & eruditus) Matrem Christi nihilo præstare reliquis mulieribus, eamque plures habuisse filios, Post hanc impietatem non uideo, quid blasphemius dicere queant, nisi si forte Christum tandem ipsum in hanc impietatum suarum scenam producant, negantes simul cum Arrio, eum esse patri consubstantialem, Id quod iam pridem auguror, Nam annus iam ferme est, ut unus eorum ad me dixerit, bonus ille Arrius quid fecit? Et certe iuxta nudam scripturæ literam, multo facilius hanc impietatem sustinebunt, quam innumeras alias, quas contra baptismum, Eucharistiam & alia sacramenta, impurissimis buccis detonauerunt. Parum igitur uobis, Principes, aut pium aut honestum fuerit, ad huius hominis impietates diutius desiderare, Ait. n. Dominus Deus, Qui superbierit, nolens obedire sacerdotis imperio, ex decreto Iudicis morietur homo ille, & auferes malum de Israel, cunctusque populus audiens timebit, ut nullus deinceps intumescat superbia.

Blasphemie
contra Del
genitricem.

Deut. 17.

Exhortatio Io. Coc. ad Principes

Comminat
tiones Dei
Ezech. 34.
Math. 18.

Insultatio
nes Luth.

Art. 19.

Art. 44

A quor &
quantis dā
natus est
Luth.

Cauete quæso, ne quando dicat idem dominus. Ecce ego ipse super pastores, requiram gregem meum de manu eorum, & cessare faciam, ut ultra non pascant gregem meum, nec pascant amplius pastores semetipsos. Sed & contra Euangelium agitis, nisi quæ primum uiro huic obfistatis, Ait. n. Christus dominus noster, Si Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus et Publicanus. Audite autem quibus nunc uerbis nobis Lutherus insultet, Patres (inquit) patres patres, Ecclesia ecclesia ecclesia, Concilia concilia concilia, Decreta decreta decreta, Vniuersitates uniuersitates uniuersitates. Quis rogo Ethnicus, quis publicanus, quis Iudæus, quis Philosophus, Hereticus, persecutor, Apostata, aut saltem quis Leno, aut Histrio unquam per annos M. D. nobis ita scurriliter insultauit? Quod si leuiuscule forsitan hic insultasse uideatur, audite, quæ imperiose insultet Papæ & omnibus presbyteris. Agite (inquit) uos inclyti sacerdotes Baal, inuocate deum uestrum, forte est in itinere, aut certe dormit, Deus est. n. & audivit, Dicite, ubi scriptum sit, Missas esse sacrificia: Vbi docuit Christus, panem & uinum consecratum offerre deo: Item. Adeste (inquit) uos abominabilia Monstra terræ, & rationem reddite, Vnde & qua autoritate uos estis & uocamini Episcopi? Spiritus sanctus uni ciuitati plures constituit Episcopos, Vos singuli pluribus, & unus Papa omnibus Orbis ciuitatibus Episcopus esse nititur. Qua autoritate? Nonne ipsiusmet Satanæ, aduersantis per uos spiritus sancti authoritati? Quid habetis (inquit) quod hic mutatis impiæ & sacrilegæ laruæ?

Hæc & id genus innumera opprobrat nobis Lutherus, posteaquæ est à summis Mundi Verticibus, à Pontifice, & Imperatore, ab omnibus Cardinalibus, & Episcopis Romæ, à uestro confessu, consilioque Vuormaciæ, ab omnibus Theologis Pa-

gis Parisiis, Louanij et Coloniae, ab omnibus exteris Nationibus Christianorum, uno animo consensu et ore, pro haereticis iudicatus, declaratus, condemnatus. Quae obsecro posteritas ista credat? Heu dedecus Germaniae sempiternum, Ut unus Apostata, furiosus & temerarius, atque ab uniuersis Ordinibus condemnatus, usque adeo licenter et petulanter, omnibus Episcopis, Concilijs, & Vniuersitatibus, Quinetiam sacrosanctae Ecclesiae Catholicae & Apostolicae, tam diu insultet impune, inter Germanos, intra Ro. Imperij limites.

Pior omnis
bus haereticis
Lutherus

Non talia exprobrauit nobis Nouatus, Non Donatus, Non Arrius, Non Nestorius, Non Pelagius, non alij Haeretici, quibus plerique eorum in haeresim suam multos traxerit non modo homines seculares, sed & Episcopos complurimos, quin etiam aliqui Confessores, non ite priuatos modo & plebeios, sed etiam plerisque Reges et Imperatores, Eo n. pduxerat Arrius haeresim suam, ut uniuersus prope in odum Mundus iret post eum, fide Catholica in eas angustias redacta, ut uix tres homines (si Hieronymo credimus) in ea persistere, Liberius, Athanasius, et Hilarius intrepidi contra tot Episcopos Reges et Principes Orthodoxae fidei assertores, Quantas. n. Episcoporum synodos pro Arrii factione congregauit Imperator Constantius, Mediolani, Arimini, Antiochiae, Constantinopoli, Laodiciae, & alibi, ubi plerisque Episcopi supra CCC. conuenerunt, itaque omnes Arriani, Et tamen omnia illa Concilia, omnesque Reges et Principes Ro. Pontifici, ut uere et Catholice sentienti, tandem cesserunt.

Hier. contra
Lucifera.

Luthero autem ne unus quidem Episcoporum aut Regum Principumque Christianorum adhereret, et tamen audet uir impiissimus nunc ita ferociter, seseque iactare Germanice ad plebem, quod omnes Episcopos et Clericos redegerit ad Eli Eli, moxque sit eos redacturus ad Expirauit, Obsecro, Principes & Episcopi Germani, si horum uos non pudet, quarum quae sit indignitas

Iactantia
Luth.

tatum

Exhortatio Io. Coc. ad Principes

tatum uos pudeat? Sub quibus. n. Principibus ista fiunt? Nonne sub his ipsis, qui Casarem de huius hominis condemnatione collaudauerunt? Quo igitur omnium torpore ita triumphat conuictus & condemnatus Hæreticus? An uero nondum conuictus est, qui sese toties hæreticum, non modo confitetur, sed iactitat etiam, indeq; nobis opprobrat et insultat? Quis autem unq; retro Principum aut Populorum, post Ro. Pontificis sententiam, aliam quæsiuit condemnationem?

III.
Concilia præcipua.

Cum igitur Lutherus apertissime contra Quatuor illa Concilia, Nicenum, Ephesinum primum, Constantinopolitanum & Chalcedonense, scribat dicat & sentiat, Quid est, quod eum tam diu uerbo solum, non re etiam & executione, pro hæretico habetis & persequimini? An uero nescitis illa Quatuor Concilia, & legum & Canonum Constitutionibus antiquis, Euangeliorum instar tenenda esse? Non potestis igitur diutius, sine summo & uestro & Patriæ dedecore, post geminam Ro. Pontificis (cui summum prorsus & ultimum de rebus fidei Iudicium semper fuit, à Petro usque ad hunc nuper electum Pontificem, & eum quidem Germanum reseruatam) Bullam & sententiam, hunc hominem eiusq; sacrilegas assertiones, acta, libros, & blasphemias, uestris in prouincijs tolerare.

Non protrahendâ esse executionem
Edicti

Quid expectatis Clementissimi Principes? An Concilij noui determinationem? At Lutherus populo iam pridem persuasit et errasse & errare posse Concilia, Vobisq; ipsis & dixit & scripsit, nolle se causam suam aut uestre cognitioni aut Concilij determinationi submittere. Quod si uetustissima Niceni aliorumq; Conciliorum Decreta, Optimorumq; Imperatorum Constantini Valentiniani, Gratiani, Theodosij, Martianiq; & id genus aliorum leges, magis habetis (ut decet)

debet præ oculis, quã uanissimi huius nugatoris contradic-
 ctiones, hæreses & blasphemias, Non debetis ullo pacto aut
 noxia dilatione, post Ro. Pont. sententiã, aliã de rebus fidei
 uel querere uel expectare determinationem, De solo em̃ Pe-
 tro legimus Christum dixisse, Ego pro te rogavi, ne deficiat
 fides tua. An forte timetis turbam aut seditionem in popu-
 lo? At minime oportet, Nam & Lutherus multitudinis iu-
 dicium contemnit, uanumq; & falsum iudicat, Et honestissi-
 mi quicq; è populo, Quin etiam è Nobilitate Maiorũ suorũ
 religionẽ cupiũt manere saluã et illibatã, mirumq; in modũ
 abhorrent & detestant̃ has Vuittenbergensium nouitates sa-
 crilegosq; Hussitarũ ritus, ac summa n̄ putant esse (ut est) le-
 uitatem, ad fucos & prestigiã unius uerbosi ac desperati Mo-
 nachi, tam cito uacillare in fide Patrum, in traditionibus A-
 postolorũ, in Conciliorũ decretis, in Constitutionibus Pon-
 tificum, in ritibus & obseruationibus Catholicę per Orbem
 Ecclesię, atq; in scripturis, & tot Martyrũ aliorumq; sancto-
 rum confessione. Quid em̃ intactũ & integrum in his omni-
 bus nobis relinquit sacrilegus & blasphemus iste Apostata?

Cui uero uiro graui placeat tanta hominis inconstantia?
 Quid enim dicit hodie, quod non retractet cras, quãlibet le-
 uis aut irę aut somnĩ noui motu agitatus? Nihil scio equidẽ,
 affirmasse illũ antetrienniũ, qd̄ interim nõ negauerit, dem-
 ptis conuictis & hæresibus. Cœpit sane de indulgentijs pri-
 mum agere, sed mox pro sua leuitate uariãuit, aliter loquens
 in Resolutionibus, aliter in sermone, aliter in actis Auguste-
 sibus, aliter in disputatione Lipsica, Tandem in captiuitate
 Babylonica ita scripsit sub initium. Atq; utinã à Bibliopolis
 (inquit) queam impetrare, & omnibus qui legerunt persua-
 dere, ut uniuersos libellos meos de indulgentijs exurant, &
 pro omnibus, quæ de eis scripsi, hanc propositionẽ apphen-
 dant

Luc. 22.

Non timen-
dam esse tur-
bam.Inconstãtia
Luth. de In-
dulgentijs.

k

dant

Exhortatio Io. Coch. ad Principes

De Roman.
Pont.

stant. Indulgentiæ sunt adulatorū Romanorū nequicię. De Ro. aut Pont; quis unq̄ sensit inconstantius? Nolo, mihi credatis, Ipsius considerate uerba, Ait itaq; in præliminari ad Leonē X. epistola. Quare beatissime pater, p̄stratum me pedibus tuæ B. offero, cum omnibus quę sum et habeo, Viuisifica, occide, uoca, reuoca, Approba, reproba, ut placuerit. Vocē tuā, uocē Christi, in te p̄sidentis & loquentis agnoscam. Varię s̄ iam adulando iam p̄stringendo scripsit de eodem, tū in Resolutionibus, tum in Syluestri & in diuersis sermonibus, Varię item in Actis Augustensibus, in disputatione lypfica & in eo quē de primatu eius inscripsit libro, Varię deinde in una eadēq; ad eundē epistola, quā adiūxit libro de libertate Christiana. Ait em̄. Et facta est Ro. Ecclesia, q̄ndā omnīū sanctissima, spelunca latronū licentiosissima, lupanar omnīū impudentissimū, regnū peccati mortis et inferni, Mox uero subiungit. Interim tu Leo, sicut agnus in medio luporū, sicut Daniel in medio Leonū, et cū Ezechiele inter scorpiones habitas. At nō multo post in Teuthonica sua appellatione in hanc loquit̄ sententiā. Appello igit̄ ab hoc Leone Papa ad futurū Cōciliū, primū, tanq̄ à iudice temerario, uiolēto et iniquo, Deinde, tanq̄ ab obstinato erroneo et in omni scriptura damnato Heretico et Apostata, Tertio tanq̄ ab hoste, aduersario et opp̄ssore totius scripture. Quarto tanq̄ à contēptore, uituperatore et criminatore totius Ecclesię Christi, Superfluū est autē, de inaudito eius in subleuētibus libris furore, adducere quicq̄. Adeo em̄ furiose in eundē postea inuectus est iam latine iam Teuthonice, ut satius fuerit eiusmodi blasphemias mutis (ut uocant̄) iungere peccatis, q̄ earū recitatione uel aerē ipsum inficere uel pias offendere aures, Et tñ audet infrunitus nebulo, nūc ad plebē scribere Germanice, uerba sua nō esse sua sed Christi.

Quid

Quid uero senserit à principio de Bohemis, operapre-
 cium est audire. Etenim, cum ipsum Eccius Lipsiæ notal-
 set, uelut patronum Bohemorum, ita diluit eam (ut ipse ait)
 contumeliã. Nunquam (inquit) mihi placuit, nec in eternũ
 placebit, quodcunq; schisma inique faciunt Bohemi, quod
 se autoritate propria separant à nostra unitate, etiamsi ius
 diuinũ p̄ eis staret, Cum suppreum ius diuinũ sit charitas
 & unitas spiritus. Similiter & in Galatis suis. Cõsequens est
 (inquit) qđ Bohemorũ discidiũ à Ro. Ecclesia, nulla possit
 excusatiõ defendi, qn̄ sit impiũ, et Christi oĩb; legibus con-
 trariũ, q̄a contra charitatẽ (in q̄ oēs leges sumant) p̄stat. Sed
 et Teuthonice ad Nobilitatẽ scribẽs, plurimis uerbis suadet,
 ut ad nostrã unitatẽ reducant Bohemi, atq; ut Papa de pote-
 state sua ibi nõnihil remittat, p̄pter salutẽ animarũ. Sed au-
 dite obsecro, qđ mox eodẽ aũo scripserit eadẽ de re in Capti-
 uitate Babylonica. Surgite (inquit) hic uniuersi adulescentes
 Papę in unũ, satagite, defendite uos ab impietate, tyrãide,
 læsa Maiestate Euãgelij, iniuria fraterni opprobrij, qđ Hæreticis
 eos iactatis eos, qđ nõ secundũ merũ capitis uestri somnium
 contra tam patẽtes et potentes scripturas sapiũt. Si utri sunt
 Heretici et schismatici nominãdi, nõ Bohemi, nõ Greci (q̄a
 Euãgelij nitunt) sed uos Romani estis heretici, & impij
 schismatici, qui solo uestro figmento p̄sumitis, contra cui
 dentes Dei scripturas, Hęc ibi. His haud dissimillima, im-
 mo & grauiora delatrat rabido rictu, in articulorũ suorum
 assertionibus tam Latinis quam Alemanicis.

Similiter fecit & de Missa, de sacramentis, de defun-
 ctis, breuiter, de omni statu negocioque Ecclesiastico, aliter
 hodie, aliter cras scribens & docens, pro ut alio & alio per-
 citus est, iræ atq; furoris oestro, Huic igitur uos uiro tam
 lubrico & instabili, uentisque & undis mobiliori, diutius
 k 2 popu-

De Bohem-
mis.In omnibus
dictis incon-
stans Luth-

Exhortatio Io. Coch. ad Principes

Tit. 7.

**Periculosus
homo Lu-
therus.**

Arist. 1. Poli.

populum dei fucatis nugis allegationumque prestigijs inescare, trahere, atque in Bohemicas tandem cryptas abducere permittetis: Certe non frustra aut temere dicit Paulus, Hæreticum hominem, post unam & secundam correptionem de uita, sciens, quia subuersus est, qui eiusmodi est. Et delinquit, cum sit proprio iudicio condemnatus. Nolo hic dicere Illustrissimi Principes, quam pueriliter lapsus sit sæpissime in suis argumētationibus allegationibusque scripturarū. Ostendimus enim hoc luce meridiana clarius, nostris in Respon- sionibus, partim Latinis, partim Alemanicis.

Quid igitur uidetis Principes, hoc in homine, quod tanta & tam diuturna dignum sit & Clementia & patientia uestra? Doctus est & facundus, quis negat? Sed tanto periculosior est uobis & Reip. religionique hæc uestra patiētia, quanto seuior est eius impietas & desperatio, doctrinæ & facundia habens arma. Id quod Aristotelēs, homo prudens et eruditus in Politicis optime considerauit. Nemo profecto Iudæus, Nemo Philosophus, nemo cuiuscunque sectæ uir infidelis, tot posset populo Christiano scādala ponere, quot posuit serpens iste, in gremio sanctæ Matris Ecclesiæ nutritus & educatus, Reperiunt quidē plerique cum inter Iudæos tum inter Gentilis, docti & facundi, hic in prophanis literis, ille in sacris, At tñ Iudæus nostram, hoc est, Euangelicā & Paulinam, Gentilis etiā Mosaicā et propheticā Theologiā ignorat. At homo iste perfidus, & gloriæ studio & rugientis Leonis instinctu accensus, atque in sacris literis per totā Bibliam, literaliter saltem, egregie instructus, studiisque in super humanioribus, ad concinnandos dolos præparandosque fucos, tam Latine quam Germanice, pollens & ferociens, omnibus Iudæis, Philosophis, persequutoribus, Sarracenis, Turcis, Paganis, Tartaris, Hussitis, breuiter, cunctis infidelibus præstat

stat ac præualet in dandis ad populum Christianum scan-
dalis.

Instructus est. n. doctrinis, ritibus & moribus nostris, At
minime ignoratis, plus semper periculi esse in bello à deser-
toribus & domesticis hostibus, ab ijs præsertim, qui fuerant
in consiliorum secreta admissi, quàm ab extraneis, qui secre-
torum nostrorum sunt ignari. Hæc dico, Principes, non
quod putem hominem uinci non posse, Scio. n. & Deum
& omnes sanctos, quibus cor meum cognitum est, testes es-
se meæ contra illum fiducia, quod nihil foret in hac uita op-
tatius mihi, quàm ut liceret mihi (omnium licet minimo)
per quodcunq; periculum cum semini uerbis hoc de rebus
& ritibus religionis nostræ, sub Iudicibus à Cæsare uobisq;
Principibus deputandis, absq; omni appellatione, uel
ad ignem uel ad gladium disputare. Sed ideo hæc
omnia dixi, ut quàmprimum cogitetis de
remedio, tam sane & patriæ nostræ
& animarum salutis necessario,
quàm uobis honesto, glo-
rioso & salutari.

Plus pericu-
li ab hoste
Domestico
q̄ ab alijs.

Scripta Francfordiæ. V. die Martij.

Anno. 1522.

k 3

Miscel